

ALENA PROKOPOVÁ / 13. 9. 2016

Vlk z Královských Vinohrad

Poslední dílo Jana Němce, které právě přichází do kin, si světovou premiéru odbylo 2. července na MFF Karlovy Vary. Ceněný filmař spjatý s československou novou vlnou se slavnostní projekce svého Vlka z Královských Vinohrad nedožil – zemřel 18. března 2016, ve věku nedožitých osmdesáti let. Němcův Vlk sice v hlavní soutěži na Zlatý glóbus nedosáhl, z Varů si však jeho producent Tomáš Michálek odvezl Zvláštní uznání poroty.

Svým způsobem se tak zacyklil jeden „festivalový příběh“: deset let předtím získal Němec ve Varech Křišťálový glóbus za Mimořádný umělecký přínos světové kinematografii – a slíbil tehdy, že se na festival vrátí s novým filmem. V mezičase realizoval vedle experimentálního snímku *Hearth Beat 3D* (2010) ještě autobiografický dokument *Holka Ferrari Dino* (2009), kterým se vrátil do horkého pražského srpna 1968. Vzpomínka na natáčení sovětských okupantů v pražských ulicích a transport „nebezpečného“ filmového materiálu přes hranice probleskne i ve *Vlkovi z Královských Vinohrad*.

Poslední Němcův film se ovšem soustřeďuje spíš na „festivalovou“ zápletku. Jan Němec jako scenárista a režisér variuje motivy ze tří vlastních povídek ze sbírky *Nepodávej ruku číšníkovi* (2011), k nimž ho inspirovala návštěva filmového festivalu v Cannes v květnu 1968.

Pravdou je, že československou kinematografii na prestižním francouzském festivalu reprezentovaly hned tři filmy. V autobiograficky posunutém vyprávění ovšem vedle tragikomedie *Hoří, má panenko* Miloše Formana a poetického *Rozmarného léta* Jiřího Menzela figuruje nové dílo Němcova alter-ega – režiséra Jana Johna. Ten (podobně jako tehdy Němec) cítí, že by mohl být v canneské soutěži favoritem. Jeho šance však zmaří protest levicově smýšlejících francouzských filmařů, na jehož podporu Forman stáhne nejen vlastní film, ale i ten Johnův (ve skutečnosti šlo o Němcovo podobenství

O slavnosti a hostech). Srpnová invaze do Československa zmaří všechny naděje a Johnovi zbývá jen nucený exil. Ten ovšem zpestřuje snaha najít lásku...

Podle sebeironické explikace samotného Jana Němce film „je o zlovolném, sebestředném jedinci toužícím po slávě, penězích a hlavně po moci, velkém to afrodisiakku, na které jako mouchy sedají krásná děvčata.“ Při realizaci filmu pak nešlo o věrohodnost historii či o pravdivost, ale o postižení „ducha, image, atmosféru dané minulé doby“ způsoby oscilujícími mezi hraným filmem, dokumentem a mystifikací. *Vlka z Královských Vinohrad* se tak přibližuje nejen zněměnému experimentálnímu opusu *Holka Ferrari Dino*, jehož převažujícím žánrem je dokument, ale i Němcovým hraným snímkům *Jméno kódu: Rubín* (1996) či *Toyen* (2005). Současně zapadá do autobiografické linie režisérovy tvorby (do níž patří zvláště filmy *Noční hovory s matkou* [2001] a *Krajina mého srdce* [2004]).

Skutečnost, že za Jana Němce dokončil *Vlka z Královských Vinohrad* jeho pomocný režisér Tomáš Klein, na hotové dílo nemá vliv. Němcova koncepce byla zcela jasná jak dramaturgovi a kreativnímu producentovi Jakubu Felcmanovi, tak střihači Josefu Krajbichovi, s nimiž režisér pracoval na hrubém střihu. Dokončení filmu probíhalo i za pomoci Němcovy manželky Ivy Ruszelákové.

„Režijní výklad je prostý: žádná úcta k zavedeným filmovým postupům,“ uvedl autor. „Natočil jsem pokojně a disciplinovaně filmy – *O slavnosti a hostech*, *Kafkovu Proměnu*. Zde máme děj a příběhy časem prověřené v knize tištěné. Takže znovu na frontu. Show must go on – to je ta režijní metoda. Uvidíte místa činu, autentický dialog, autorský komentář, archívy pravé i falzifikáty. Bang!“

Vedle Cannes se film natáčel v Praze, v New Yorku, v Kalifornii i na festivalu v Karlových Varech. Natáčení probíhalo v subverzivním duchu – přímo na „místech činu“, bez okolků a povolení. Tomu se museli přizpůsobit i hlavní představitelé, především Jiří Mádl v roli autora mladého alter ega Johna. Vypravěče si zahrál Karel Roden, který s Janem Němcem spolupracoval už několikrát předtím (*Noční hovory s matkou*, *Holka Ferrari Dino*, *Heart Beat 3D*). Němec okázale vyhlásil, že ony populární herce si vybral, aby na svůj film přilákal diváky. Ty ovšem na *Vlka z Královských Vinohrad* mohou přilákat i Táňa Pauhofová, Jiří Bartoška nebo Martin Pechlát.

Vlk z Královských Vinohrad (Česká republika 2016), scénář a režie: Jan Němec,
kamera: Jiří Maxa, střih: Josef Krajbich, hrají: Jiří Mádľ, Karel Roden, Lucia
Gajdošíková, Táňa Pauhofová, Jiří Bartoška, Martin Pechlát, David Bowles, Gabriela
Míčová, Jiří Menzel, Markéta Janoušková, Robin Kvapil, Ted Otis, Miloš Stehlík a
další. Artcam, 75 min. Premiéra: 15. září 2016.